

SZARVASI UJSÁG.

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 ft. — kr.
Félévre 2 ft. 50 kr.
Negyedévre 1 ft. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, egy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 >

Kiemelt, díszbetűt s körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint, minden négyszög centiméter után 3 kr. számítatik. — Allandó hirdeményeknél kedvezmény nyújtatik. Hirdetések az Arpád, irodalmi és nyomdai intézetbe küldendők.

Közrendészeti viszonyaink.

A törvényhozás közrendészeti viszonyaink jelen tarthatatlanságát belátva, a közrendészetnek, mint a közigazgatás egyik legfontosabb ágának a modern államjog szempontjából leendő szervezését már régebben kilátásba helyezé, s a szándok remélhetőleg már a közel jövőben tényé váland, az adott viszonyok kényszere folytán.

Az államrendőrségi szervezet nálunk, hol a közrendészeti és közbiztonsági felügyelet mindössze néhány gyengén díjazott s csak a legritkább esetekben qualificált egyén kezében összpontosul, állami közigazgatásunk keretében egy régen tátongó űrt töltene be, mint oly intézmény, mely állami volta mellett már azáltal is inkább imponál, mert ebben a szakterők alkalmazása, s ebből folyólag az egységes irányzat múlhatlan követelmény.

A megelőzési elv érvényesülését, mint a mely a közrendészet sark-elvét képezi, közrendészetünk jelen állapotában csak a legritkább esetekben tapasztalhatjuk, s ennek oka nem annyira az alkalmazott közegek tehetelenségén, mint magán az intézményen sarkallik, mely a neveltségig csekély apparatussal működik.

Hogyan várhatnánk tervszerű rendőri működést például egy egész járásra nézve, melynek rendőri személyzete egy csendbiztosból s öt-hat csendlegényből áll. Ily csekély személyzettől azt követelni, hogy 50—60,000 jogi személy gondos őre legyen, hogy az esetleg egy időben százfélé felmerülhető közrendészeti és közbiztonsági veszélyekkel szemben a megelőzés elvét érvényesítse: valóban méltánytalanság lenne.

Ne csodálkozzunk ennél fogva, ha közrendészetünk jelen kezdetleges állapotában még a feljelentések is figyelmen kívül hagyatnak, s a gyenge apparatus csakis akkor hozatik már működésbe, ha a rendőri esetből büntény lett, midőn közrendészeti közegeink a büntető hatóságnak egyszerű „fogd-meg”-eivé válnak.

Tagadnunk kell az oly intézmény létjogát, mely célját az adott esetekben nem képes érvényesíteni.

Ha valakit felgyújtással fenyegetnek, s az illető kétszer-háromszor tesz feljelentést a rendőrségnél, megnevezve a fenyegetőző egyént, s mindennek daczára egy lépés sem tételik a veszélyeztetett vagyonbiztonság érdekében, nemcsak, hanem a följelentett egyén a büntényt végrehajtja, a gyújtást elköveti: az a rendészeti, vagy nevezzük közbiztonsági közeg, mely a tény után szolgáltatja át a bűnöst a fenyegető igazságszolgáltatás kezébe — ha már elébb tisztában volt, mint feljebb említők — a bekövetkező bünténnyel: annak tervezőjével s illetőleg kiképzett bűnösével együtt lenne büntendő, mint annak vétkes hanyagsága folytán, valódi büntőrsa, — s ott, hol a rendészet nem csupán üres fogalom, hanem megtestesült állami szerv: effélék, ha már előfordulnak, a legnagyobb szigorral toroltnak meg, míg nálunk — noha ily anomáliára országserzte itt is ott is találunk — már a rendőri intézmény gyarló volta miatt is elnézetnek, elsimítatnak.

Tagadhatlan az, hogy magasabb rendőri képzettség theoretikus szaktanulmány nélkül nem képzelhető. A gyakorlat sosem nyújthat elég tapintatot e részben; s ha az államhivatalok; de különösen a gyakorlati jogélel minden ágánál alapvizsga gyanánt az államvizsgák multhatatlanul megkivántatnak: az államrendőrségi qualificatiót okvetlenül hasonló természetű vizsgálatok sikerétől kell felfüggeszteni, hogy ekép ne csupán a személyes vállalkozás és ügyesség, hanem a szakmivelttség érvényesítse magát.

Közrendészetünk jelen állapotának tanulmányozója kell, hogy azon végeredményre jusson, miszerint a megelőzési elv — számtalan tényel igazolt — kivihetlensége folytán megerendszerünk ez ágú működése a közrendészet valódi fogalma alá nem eshetik,

s mint ilyen, kell hogy mielőbb reformáltassék, olykép, a mint annak példáit Angliában, Franciaországban Svájcban, s általában az európai cultúr államokban észlelhetjük, hol a megfelelő apparátust államjogi szakképzettséggel bíró egyének igazgatják, s hol a mutakozó közbiztonsági veszélyek azonnal elfojthatók még csiráikban, a közrendészet valódi céljához képest; s mi hisszük, hogy a sajtó s a politikai közélet tényezőinek sokszoros sürgetései, de mint említők — főleg a viszonyok kényszere folytán — a törvényhozás e részben mielőbb gyökeresen intézkedik.

Sipos Soma.

CSARNOK.

A BÉCSI SZINHÁZAKRÓL.*)

Boccaccio és Niniss a Károly színházban.

Szinpadi és színművészeti tanulmány.

IRTA:

MOLNÁR GYÖRGY.

A Károlyszínház megtartja a régi vonzerejét a nagy operaház és Rentz cirkusa mellett is; a Bécsét járó idegenek sokasága ép úgy siet a vig múzsa ez ősi csarnokába, mint amazok tágas új néző terére; hét óra felé a színház erkélyén

*) Felhívjuk olvasóink figyelmét kitünő munkatársunk, — a kolozsvári színház művezetőjének, első rangu hazai színművésznünknek e becses színi tanulmányára, melyben a színművészeti elvek az író ismert alaposágával s szellemességével tárgyalatnak. Szerk.

kigyullad a két óriási kandellaber villany fénye, mely a teli holdnál fényesebb világosságot áraszt a térre s a mellék utcák szűk nyílásaiba; fogatok robognak az erkélyek oszlopaihoz s mint az uri miséken a déli órákban, a templom szárnyas ajtó körül csoportosulni szokott monoklis dandyk, — ép úgy ácsorognak itt is a grabent taposó kíváncsiak százai, hogy szemlét tartsanak az izléses toillettekből kimosolygó angyal főkre, Junoi termetekre, melyek az óriási tejszín üveg golyón áttört electricus világítás búbajos fényében, elragadóbb pompában tündökölnék, mint a reális napsugarak kérlelhetlen igazságú fényében. Mondják sok Romeo-Julia-féle szenvedély gyulladt már lángra a Károly színház két óriási villanylámpájánál, pillanatra itt találkozáván először két szempár, az előnyösen feltüntető világítás fényében. A kíváncsi idegenek százai, kik a lövonatu kocsikon és omnibusokon a Práter-strassen végig haladva látják az ujkor eme tüde szép világítását, figyelmessé lesznek s ha az nap már nem kapnak helyet a színházban, sietnek a következő előadásra váltani jegyet; ez is elősegíti aztán azt, hogy a Károly színház előadásaira már jó napokkal előre is alig kapható ülőhely. Tewele, az igazgató érti a maga dolgát, kívül is belül is a színpadon.

Hét órára minden zug megtelik, pedig 2 frt 50 kr. egy ülő hely a földszinten, s tágas karzatain sok száz néző eltér; rendes árakkal háromezer forintot felül vesznek be egy-egy este; ritka eset, hogy teli ne volna a ház, inkább az utolsó percek alatt ingyen osztanak ki jegyeket a künn ácsorgó és szomszédházbéli ismerősök közt — de ezt a legnagyobb körültekintéssel mivelik e célra tartott ügynökök által. Ilyen esetek azonban nem a színi időszak — a tél alatt történnek, hanem a nyári estéken s akkor, ha néhány napig elkoptatott műveket rántanak elő, míg vagy vendéggel, vagy új darabokkal előkészületeket tartanak. — A Károly színház tehát örökösén

T Á R S A T A ?

Tartsatok bűnbánatot!

Még tarthat így ez mindörökké!
A természet magán segít,
S az elpuhult népek bűnéből
Nagy és erős kor születik,
De hiszen ezt jól értitek mind,
Ti, kik annyit olvastatok!
Roskadni kezd immár e század;
Óh tartsatok bűnbánatot!

Buján, a bűnben tetszelegve
Soká egy nép sem élhetett.
A lomhaság, az élv vadászat
Rontották meg a népeket.
Erős Spartára, bölcs Athénre,
Rómára nem gondoltatok? . . .
Egy népvándorlás jöhet újra . . .
Óh, tartsatok bűnbánatot!

Kérkedtek azzal, hogy az ujkor
Mily tudományos és mivelt? . . .
S hogy a természet rendi ellen
Győzelmes harcokat viselt? . . .
Óvé a föld, viz, levegő, tűz;
De hajh! a szív mi jót kapott? . . .
Nem boldog és nem jó az ember;
Óh, tartsatok bűnbánatot!

Való, a tudomány, miveltség
Az ember díze, jobb fele;
De csak, ha áldás, boldogítás,
Ha tiszta erkölcs jár vele.
Jaj a hatalmas emberésznek,
Ha bünt bűnökre halmozott.
Jaj a tudomány ördögének!
Óh, tartsatok bűnbánatot!

Benczkés, göreb, távosó, vasut, gőz,
Mít ér? . . . Ki lett boldog vele? . . .
Jobb volt az ember, míg a nap, hold
S nem Darwin volt az Istene.
A természet még egyre dajkál,
A nap reánk áldást ragyog;
S mi a lehetetlent kutatjuk . . .
Óh, tartsatok bűnbánatot!

Megoldható-e annyi rejtély? . . .
S a tudós haszna vajh mi lesz? . . .
A föld s nap élte is mulandó,
Az ember végre is kivesz.
S ki végsőnek marad, bevallja,
Hogy boldogság itt nem lakott,
Csak élvvágy s harc az Isten ellen . . .
Óh, tartsatok bűnbánatot!

Hijába minden kutatás itt!
Ész, tudomány, hijába mind!
Megoldani nem fogja senki
A természet nagy titkait.

élet pezsgést mutat a néző téren is és a közönséget nem hangolja le az üresen kongó ház, a némán tátongó karzatok és elhagyott padsorok.

Sajátságos, hogy minden néző vidám arcot ölt a színházban midőn a függöny fel sem gördült; az előfüggönyre festett remek gyermek csoportokat vidám játéka a muzsák körében, lombos füzereken himbálódzva s le-leesve elterülten a zöld pázsitra, s az óriási tréfás csoportnak dévajsága a festőtől élénk színekkel mosolyra indítólag esetelve — kelti a nézőben a vidám hangulatot, vagy az az előérzet, mellyel alig várja, hogy a függöny felhuzassék, s mint bizony hiszi, jól mulasson a Károly színház komikusainak remek játéka fölött?! Bizonyára az utóbbi varázs, — a művészi hitel, hír teszi a különös hatást már előre a nézőnél!

Az a biztos tudat, hogy nem hiában adta ki pénzét s hogy amit itt e színpadon lát, az nem kísérlet, nem chablon, nem véletlen, — hanem teljesen összhangzó művészet, még pedig az örök szép formában és ebben is a diskkrét játékkal kisimitva, mint gyémántkő kicsiszolva, ragyogóvá téve.

Az első hatás már anticipálva van, mielőtt a függöny felgördülne, — s ez kell, ez jó, így illik, mert hiszen tiszta kész munkát megy megvenni a néző a színpadról, s nem esetlen dolgokat, félig sem készet, összetákolat! Hogy valódi művészetet is találjon minden ízben és részben, — az már más kérdés, — mert a valódi művészet megfizethetetlen, elég tehát, ha az erre való törekvés és az összjáték sugárzik ki az előadásból. A Károly színházban ez mindig megvan, Nimiszben pedig amaz is t. i. a valódi művészet.

Boccaccio új operette Suppétól már 32 nap egymásután zsufolásig megtölté a nagyterjedelmű nézőtér.

Link k. a. a bécsiek kedvelt operette énekesnője e szerepben vett búcsút a színpadtól, hogy férjhez menve esőndes

Titánok meddő harca mindez!
Csupán az istenek nagyok!
Az ő hatalmuk víhatatlan . . .
Óh, tartsatok bűnbánatot!

Még van idő, most térjete meg!
Az égiek türelmesek.
Csupán egy ut van, az erényé,
Mely boldog élethez vezet.
Ez és nem a hiú tudás volt
Mindenha leghőbb vágyatok! . . .
Óh, jusson eszetekbe Rousseau,
És tartsatok bűnbánatot!

Reviczky Gyula.

Az utolsó Valerius.

— Henri James francia elbeszélése után. —

IV.

(Vége.)

Másnap reggel, mikor a kis gnómmal találkoztam, fenyegetőleg emeltem fel felé kezem. Ő azonban, távol minden ijedségtől, szokott vigyorgásával felelt, simogatva bajuszát.

— Ha tovább is akarod még átkos munkádat folytatni a szobrok kutatásában, — szoltam hozzá — úgy a föld legmélyebb zugába dobatlak. Eleget birunk már szobraidból. Junó messze vezetett bennünket.

A gnóm arcának változatlan kifejezése most, mind a mellett, hogy már megszoktam, megdöbentett.

— Magam is vártam már kissé! szolt.

— Hogyan? Mit?

— Hogy lássam, mint imádja a gróf az istennőt.

— Irgalmas isten! Ez eset oly általános tehát?

családi tűzhellyel cserélje föl a zajos életet, mely a világot jelentő deszkákon annyi koszorút, hirt, dicsőséget rakott vállaira, hogy már nem bírta viselni az élet eme diesterheit, melyeket most hymen oltárára rakott le! Majd vissza jő ő is, mint annyi sok más fölkent papnője a muzsáknak. Számtalanszor bebizonyított példaszó az, hogy a ki a színpadon egyszer már egy pár cipőtálpot elnyűtt, az nem tud örökre megválnia színpadtól! Bizony pedig Link k. a. nem egy pár cipőt koptatott már el a színpad deszkáin; ő sem lesz tehát a példaszót meghazudoló kedvenc színész-*nője* a bécsieknek, majd kiszáll ő is az újonnan rakott fészekből, hogy ismét daloljon és elragadja a bécsieket s teli tönje a Károly színház pénztárát, no meg a magát is, mely a házasság életben megszokott lapulni, nem dagasztván föl oly folytonosan a keresetlenség, mint a szakadatlan keresetben levés, mely Bécsben nagy jövedelmeket hoz már a művészetnek.

Link k. a. helyett Klein k. a. — egy holló fürtű, gömbölyű arcú, szobrászi művészettel kifaragott alakú fiatal szépség játsza most Boccacciót; már külső megjelenésével is hat, megnyeri a közönséget; a természet pazarul, kegyesen állította őt ki a színpad számára. Vidor elevenéggel mozog és ifju korához képest elegendő routinnal is játszik; pajzánsága keresetlen és oly közvetlenséggel ömlik belőle a kedély áradata, hogy csak a szakértő veszi észre, miként hamis a forrás, melyből fölbuzog s nem bír a művészet ama hatalmával még, mely a kedély forrását átmelegítve az igazság teljes színével emeli ki habzó gyöngyeit.

(Folyt. köv.)

— Nem, éppen ellenkezőleg! oly régóta fel vagyunk mindnyájan izgatva az ősök hagyományaitól, hogy azt hisszük, az ősi ereklyék csodát művelhetnek a modern világban. Benn van mindnyájunkban bizonyos pogány tűz, minek régen letett esirait a hosszú idő táplálja. A mult szelleme még szívja nálunk a levegőt és lélekzete elkábitotta a grófot.

— Ha ily világosan láttad előre a dolgot, mért nem mondtad meg mindezt előre. Mért tolakodtál ide munkásaiddal?

— Juno szép szobor, általa elkábitva lenni gyönyör! választ lakonice a gnóm

— Hordja el a szél a szépségét! — A grófné kelleme — gondoltam magamban — vetélykedve Junoéval, szoborivá lett. Emberem vállat vont.

— Juno ötvenezer scudit ér!

— Adnék neked százezret, ha szétrombolva látnám. Mindenek előtt — szoltam egy homályos eszmétől megkapatva — első gondom, hogy téged egy új gödör felásására szólítsalak

— Szolgálatjára! felelt ő, mélyen köszöntve. Ezzel elváltunk.

Két nappal később láttam a grófot először pogány érzületének nyilvánulása óta. Gyengének látszott még, komor melátságba merülve. Az esti étkezést félig elvégezve felkelt az asztaltól és kalapját elővette. Mártha mellett elhaladva esdeklőn téve teg pillantást vetett rá, amilyennel rám sokszor tekintett. Pár pillana i; habozva állt meg; feltűzött láng esapott ki arcára, — aztán, a helyett, hogy szolt volna valamit, gyors léptekkel távozott. Az alkalom kedvező volt, de újra megragadni azt, lehetetlen.

— Csaknem hihetetlen, amit közölni akarok veled — szoltam a grófnéhoz a gróf eltávoztával, — de ne nézd oly színben a dolgot, hogy félni lehetne tőle. Csak a

HIREK.

— **Békésmegye** nagy fali térképét készíté el közelébb Mihálfi József ur főgymnáziumunk tanára, ki a kartographiával sikerrel s behatóan foglalkozik. A térképét alkalmunk volt megszemlélni, s mondhatjuk, hogy az a modern térképezés magasabb színvonalán áll, kimerítően s pontosan adva megyénk földrajzi viszonyainak képét. A mű földszintani s hydrographiai része különös gonddal van kidolgozva, úgy hogy a földkép e részben is valódi hiányt pótol, minélfogva örömmel üdvözölhetjük Mihálfi ur abbéli szándokát, melyszerint a földképet sokszorosíttatni s közreboesítani fogja nielébb; s mert úgy vagyunk értesülve, hogy megyénk törvényhatósága szintén elhatározá egy hiteles megyei térkép közreboesítását: e czélra alkalmasbat aligha ajánlhatunk, s hisszük is, hogy az illetékes közegek reflectálni fognak e műre.

— **Az ugynevezett maczó-éri szőlős-kerteket** részint a gáton átszivárgó — részint az esővíz annyira elborítja, hogy már a közlekedés is akadályozva s a szőlő ültetvények végkép veszélyeztetve lőnek. E bajon segitendő, az ottani birtokosság a kákafoki gáttársulattal egyetérleg gőzszivattyút állíttatott oda, mely a tömérdek vizet bizonyára sikerrel fogja levezetni.

— **A szarvasi első zenekar felszerelési költségeinek** javára folyó hó 23-án a városi sörház melletti ligetben zártkörű Majáles rendeztetik. Részvételi díj személyenkint 60 kr; családjegy 1 ft 50 kr. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté d. u. 4 órakor. Némely meghívón az is ott áll, hogy „Kedvező időről gondoskodva van” — a mi mindenesetre unicum a maga nemében s a rendezőség nem esekély találatkonyságára vall. Hiszük, hogy a közönség e mulatságon teljes számmal jelenik meg.

módot keressük meg, elhárítani a veszélyt. Nő van a játékban! Vetélytársad az istennő. Mindenesetre hatalmas vetélytárs.

Mártha kezét némán vállamra tette és én éreztem, hogy kitalálta teljesen gondolatomat.

— Bámultad ősi egyszerűségét? — folytattam tovább; — de mire vezetett ez? Áttért ősei hitére. Ez isteni szobor, századokon át mély alomba szenderülve, most feléledt s vele együtt az ősi hit is.

Mártha nemes arcán a szerelem könnyed pirját láttam kiütni.

— Előre tudem, hogy megütődöl — szólt némileg félénken, fatyolozott hangon. — ha kijelentem neked, — bizalmas hangon mindig így szólított, — mily kevéssé törődném hitével, ha megosztaná azt velem. Hinnék Junóban, ha kellene. Nem ez bánt engem, hanem érzem a közönyösség mély szakadékát közüünk. Neki Junója a valóság és én — csak képzelet vagyok.

— De fel kell ismernie a különbséget közted s a holt márvány közt — szóltam határozott hangon. — felnyitjuk szemét. Átjárta az alvilág sötét utait, szivta kábító levegőjét, de a sötétség felé emelkedő fényben nem látott meg téged tündököltni.

Azt mondta nekünk, hogy ő a Valeriusok utódja; — jól van! tehát mi majd utolsó Valeriusot alkotunk belőle, s megtisztultan ismét a te Valeriod lesz.

Szavaim jó hatást tettek Mártáára. Valami eszmétől mintegy felvillanyozva, gyorsan felugrott:

— Vezess a szoborhoz — szólt élénken; — talán valamit megtudok róla; talán felismerem a bűvös szert, mely Valeriot elringatta. Első nap óta feltem az istennőtől és nem is láttam, mióta a pavillonba vitték.

— **A gőzhajó** kikötőt változtatott; a mennyiben e hó 8-a óta nem a betlehemi városrész alatt, hanem a nagy hídfőnél a vámházzal szemben állomásozik.

— **A székesfehérvári orsz. kiállítás** megnyitási ünnepélyét mint lapunknak írják, a végrehajtó-bizottság e hó 4-én tartott ülésében, kénytelen volt május 17-ikére (szombatra) halasztani. Az utóbbi két hét folytonos esőzése miatt ugyanis az ujonan tervbe vett pavillonok, a gépesarnok egy része s a diadalkapu fölépítése és díszítése nem készülhet el teljesen. Benn a termekben is a rendkívüli erő megfeszítés daczára aránylag lassan halad a munka; a minek oka az, hogy a kiállítók nagy része még mindig késik a tárgyak beküldésével s így a rendezés fáradságos munkáját még jobban hátráltatják. Május 10-ikére nagyjában készen lehet ugyan a kiállítás, de az elnökség inkább teljes, mint hézagos művet kíván bemutatni a magas vendégeknek s a nagy közönségnek. — Biztos forrásból irhatjuk: hogy az uralkodó ház több tagja jelen lesz az ünnepélyen. József főherczeg, a fővédnök ugyanis Bécsben a királyi pár ezüst lakodalma alkalmával élénken szót emelt a sz.-fehérvári kiállítás mellett s számos főherczeg megígérte, hogy azt meg fogja látogatni. Az írásbeli meghívókat az elnökség már el is küldte.

— **A szarvasi asztalos ifjuság** a szegedi árvizkárosultak javára június hó 2-án a „Bárány” vendéglő nagy termében táncszüveget rendez. Tekintve az iparos balak fölöttébb látogatott voltát: e mulatság bizonyára szép jövedelmet hozand a nemes ezérra.

— **Uj könyv.** Zih Károly szentandrásai néptanító „Versfüzér” című népiskolai növendékek számára írt műve közelébb kerül ki műintézetünk sajtója alól. A szerző kiadásában megjelenő mű ára csak 40 kr, s mint könnyű, a hasznost a mulattatóval párosító olvasmány ajánlható népiskolai növendékek s

Pár pillanattig haboztam . . . féltem, hogy Valerio eszét vesztí, ha őt ott találva, megzavarjuk. De végre is győzött Mártha erős elhatározása s karomat nyújtám neki.

Az ég most felhőkkel volt takarva s az istennő csak saját szívet mutatta. Az ajtó nyitva volt; gyenge lámpafény ütötte meg szemünket. A gróf nem volt benn. Az istennővel szemben egy rögtönzött oltár állott, olvashatlan görög felirattal. Pogány templomban hittük magunkat s némi borzalommal tekintettünk szét, nem jő-e a pogány pap, feje körül esavart hosszú szalaggal, hófehér talárban bemutatni áldozatát isteneinek.

Mártha félre tekintve, az olláron vörösés pontot pillantolt meg, mit én a lámpa fényének tulajdonítottam. De közelebből megnézve, könnyű volt benne vércseppet felismernünk. Vércseppet, mit két ezer év előtt talán a győzelemtől mámoros rómaiaknak szent ihlettel idehozott áldozatából cseppent oda.

A grófné elfordította tekintetét és borzalmas sikoltást hallatott. Engem is iszonyu gondolatok ragadtak meg: éreztem a vért fejem felé tolni. Valerio tehát ily vallás emlékeibe merült el! De aztán meggondoltam, hogy a kannibálok vadsága valamivel mégis hátrább van a rómaiak áldozásánál.

— Ne ijedj meg — szóltam Mártához — légy meggyőződve, hogy ez csak valami kis ártatlan bárány vagy kecske vére.

De e csepp vér elég volt arra, hogy Mártha idegeit rángásha hozza és lelkét megsebezze. Az épületet heves érzelmek közt hagyta el. Én mellette maradtam s szivaromat nyugodtan szívtam, elrejtve bensőm felháborodását. A gróf után azonban hasztalan vártunk. Azt hittem, hogy megpillantva a vércseppet ő is megiszonyodott attól, s most bolygásai és lelke hanyóadásai közül, meglisztulva fog hozzánk visszatérni.

általában gyermekek számára. Megrendelések a szerzőhöz Szentandrásra intézendők.

— **Az orosházi plébános,** gróf Pongrácz János pápai kamarás ur, közelébb helyet cserél Lehoczky József szentandrasi plébános urral.

— **Endrődről** írják, hogy az ottani másodjegyző, hivatalbeli vetség miatt, a fegyelmi hatóság által hivatalától felfüggesztett s helye ideiglenesen Salacz Géza okl. jegyző által töltött be.

— **Felhívás.** A „Bánfalvavidéki méhészet-egylet” folyó évi június hó 2—4 napjain Orosházán méhészeti kiállítást rendez. — Felhívjuk az ország méhészet kedvelő barátait: hogy ugy személyes megjelenésükkel, mint bármily jelentéktelennek is látszó méhészeti eszközeiknek a kiállításra beküldésével egyletünket megörvendeztetni sziveskedjenek. Felhívjuk mindenek felett egyletünk tagjait, sziveskedjenek május hó 26-ig az egyleti titkárnál Bánfalván bejelenteni most lévő s benépesített mű és kupkaptáraik számát, hogy méhészetünk jelenlegi állapotát felmutathassuk. A magyarországi vasutak igazgatóságai, nevezetesen: az Alföld-Fiumei, a Magyar állam vasutak, Magyar éjszakkéleti, Tiszavidéki és az Osztrák állam vasutak igazgatósága, vonalaikon május 26-tól június 6-ig a teher szállításra azon kedvezményt nyújtottak, hogy a teher árukként feladott, s kiállításra küldendő tárgyak, ha azok a kiállításon el nem keltek, s a kiállítás bizottság által igazoltattak, hogy kiállítva voltak, de el nem keltek, s ugyan azon irányban szállíttatnak vissza, melyen szállítottak: visszafelé, díjmentesen szállíttatnak. Ezen kedvezményben azonban a gyorsárúk nem részesülnek. Továbbá személy szállítási kedvezményt nyújtanak a kiállításra utazóknak az alföld fiumei és magyar állam vasutak igazgatóságai, ugy, hogy III. osztályú jeggyel a 2-ik fél II-od

osztályú jeggyel a 3-ik helyen utazhatni. A kik az előirt kedvezményekben, valamint elszállásolásban is részesülni óhajtanak, május 20-ig jelentkezzenek levél által Orosházán, a helyi bizottság elnökénél Ritter János urnál, ki a szükséges igazolványokat azonnal megküldendi. A kiállítandó tárgyak május 30 és 31 napjain multhatatlanul beszállítandók „a kiállítás rendező bizottságához” czímmel. Sorrend. Junius 2-án d. u. 2 órakor a kiállítás megnyitattik az Alföld szállodában, az nap ismerkedé-e-tely a Casinó helyiségében. Junius 3-án 9 órakor a gyűlés megnyitása, délután 2 órakor közebed 1 frt 20 krért bor nélkül, ebéd után gyakorlati előadás gr. Pongrácz János ő méltósága udvarán felállított élő méhek között, előadás után a gyűlés folytatattik, a jutalmak kiosztatnak. Junius 4-én reggel kirándulás a bánfalvai és szénási méhtelegekre. Meg vagyunk győződve, hogy valamint mi óhajtuk minél élvezetesebbé tenni a gyűlést: ugy a nagy érdemű közönség sem tagadandja meg tőlünk azon reményünk valósulását, hogy minél több férfi és nő vendéget lehet szerencsénk üdvözölni, s gyönyörködhetünk egyuttal minél nagyobb mennyiségben küldendő kiállítási tárgyaikban is. Mély tisztelettel vagyunk Bánfalván máj. 2-án 1879. Nagy Zsigmond titkár-jegyző, Kovács Imre elnök.

— **Halálozás.** Békésen általános részvétet keltett id. Farkas József nyugalmazott uradalmi gyám és tisztartónak e hó 2-án váratlanul bekövetkezett halála. Wenkheim Krisztina férjezett Wenkheim Frigyesné grófnő a megboldogultnak, mint egykori gyámjának, ravatalára, részvéte jeléül díszes gyászkoszorút küldött. A család részéről következő gyászjelentés bocsáttatott ki: Farkas József, Farkas Anna és férje dr. Hajnal István s gyermekeik Anna, Béla, Róza, ugy maguk, mint Farkas Gábor Farkas Béla, Farkas Zsigmond, Farkas Regina férjezett Dömény

Némileg igyekezve Márhát megnyugtanni, a kertbe mentem vissza, ahol lázasabban éreztem lüktetni ereimet. Hirtelen felpillantva, a grófot láttam meg, amint épen egy bokron áttört. Fáradt, szédült vonásai elárulták, hogy egész éjjeli bolyongásaiban lelke is keveset nyugodott meg. Hozzáim érve, szó nélkül nyújtotta felém kezét: bensőleg szorítottam azt meg.

— Nem akarja látni Márhát? — kérdeztem tőle.

Elakarta rejteni felindulását és kezét szemem végéig húzta.

— Nem, . . . most nem — később — felelt és eltűnt.

Betértem szobámba, de az álmat hasztalan lestem. Egész éjjel hangokat és zajt hallottam. Nem voltam képes megmagyarázni magamnak, álmodom-e vagy csakugyan ébren vagyok. Reggel felé kilépve ajtómon, a gnóm botlott elém.

— Signor, ön ezél nélkül ásatta ki velem a mély gödröt? — kérdezte tőlem komolyan.

— Valakit talán meg akarsz büntetni azon bajokért, mit szobrod okozott?

— Fontos dolgról van szó — felelt ő. A grófné várja önt a pavillonban.

A pavillon ajtaja előtt a felásott gödör mellett ünnepélyes arczu munkásokat láttam. Benn a szobor előtt állt Mártha, gondolataiba merülve.

— Szép, fenséges alak! . . . mindegy! a föld alá kell visszatérnie! — kiáltott fel szenvedélyesen.

Gondolataink tehát találkoztak. Az ásott gödröt én is e célra szántam. Elrejtve elragadtatásomat, fontoskodó arczal szólaltam meg háta megett:

— E szobor ötvenezer seudit ér!

Keresztleányom hátrafordult és szomoruan rázta fejét.

— Ha eladnánk, hogy árát a szegények közt osszuk szét, nem használna semmit. A szobor még élne. A föld alá kell rejtenie szépségét. Nagy áldozat talán s ugy látszik, mintha élve kellene eltemetnünk őt; de, mikor Camillo tegnap nem akart látni, megértettem, hogy addig nem láthat engem, míg e szobor itt van.

— A föld adjon hálát e kincsért, mit kebelébe rejtünk! — szóltam én.

A kis gnóm serényen hozzálátott a munkához. Mintha valami jel intene neki, nem tett ellenvetést a grófnő kegyetlensége ellen. A munkások a gödörhöz vitték a szobrot.

Amint a gödörbe előző félben volt a remekmű, kelet felől a nap első sugarai, előbujva a hajnal derengő leple alól, merész tündéri fényben csillogtak a márvány áldozaton, melynek fenséges vonásai lassu eltűntökből elragadóbbaknak látszóttak. A grófné elfordult s a kedves álomló két könyveseppel megvédve egy letépett rózsát, azt az alátűnő istennő fejére dobta s lágyan rezgő hangon sutfogta:

— Nyugodj békével, jó Juno! Magasztos lényed ne háborgassa álmainkat! Nyugodj örökre!

— Örökre! — visszhangzott egy kemény szó hátunk megett.

Hátra fordultunk.

A gróf, karját összefonva, mereven ránk függesztve szeméit, közeledett a temetéshez. Önkénytelenül keresztleányom s a gróf közé álltam, félve a bekövetkezendőktől. Az ifju nő gyöngéden eltolt s a gróf elé állt.

— Ki parancsolta meg ezt? kérdé Valerio fenyegető hangon, felém fordulva.

Szemében a pogány tűz utólszor esillogott fel.

— Én, — felelt Mártha lassu, de határozott ltangon.

A gróf pár perezig némán állt meg. Tekintete elmerült a bájoló teremtés gyöngéd vonásain, miknek szépsége iránt egy hónapig vak volt.

Majd élenkülni kezdett arca. Mély sóhaj szakadt fel kebléből — s a lassan keletkező mosoly megjelent ajkán, hogy többé sohasem enyészzen el.

— Ah, cara mia, te megmentettél engem!

— Feltékeny voltam, — felelt Mártha gyöngéden férjéhez simulva.

— És én bolond voltam. Hadd nyugodjék békével egykori vetélytársad. Ő volt a mult, — te vagy a jelen s a jövő!

Fordította: Moravesik Gyula.

Józsefné, Farkas Vilhelmina férjezett Nogáll Lászlóné, özv. Farkas Jánosné szül. Motusz Luiza s ezek családja s számos rokonaik nevében mélyen megszorodott szívvvel jelentik a felejthetetlen gondos jó atya, szerető ip, páratlan gyöngéd nagyatya, kedves testvér s rokonnak idősb Farkas József nyugalmazott uradalmi gyám és tisztartó urnak 1879-dik évi május hó 2-dikán éjjel, agyszélhűdés következtében, élte hatvan-nyolczadik évében történt gyászos kimultát. A boldogultnak hült tetemei f. é. május 3-kán délután 5 órakor fognak beszenteltetni s ideiglenesen a békési r. kath. temetőben nyugalomra tétetni, honnan később az ó-kigyósi családi sírboltba fognak szállíttatni. Az engesztelő szent mise-áldozat Békésen f. hó 5-ikén reggel 8 órakor, Csorváson május 10-én délelőtt 10 órakor fog a mindenek Urának bemutatattani. Békés, 1879. május 2-kán. Áldás és béke lengjen porai felett!

— **Hangversenyt** rendez városunkban e hó 14, szerdán, Liedl Ferencz budapesti hegedű-művész, Göczy Rudolf zongoraművész társaságában, a nyári színház helyiségében. Műpártoló közönségünk e két jeles művészi erőt bizonyára méltó figyelemben részesítendő tömeges megjelenése által. A hangverseny műsora Mendelssohn, Chopin, Liszt, Volkmann, Wieniavsky, Wagner, Rubinstein s Vieuxtemps szerzeményeiből van vonzó változatossággal összeállítva, s valódi műélvről biztosítja a közönséget. — A hangverseny műsora holnap fog szétküldetni.

— **Móricz Pál** úr, városunk országgyűlési képviselője, mint Szeghalomról írják, egy, Gyomától Berettyó-Ujfaluig terjedő vasút-vonalra nézve építési engedélyt nyervén, a Berettyó-szabályozási társulattól felhatalmazást kapott arra nézve, hogy a folyó jobb partján Gyomától kezdve Berettyó-Ujfaluig, sőt azontúl is az Érmellékig építhet. A Berettyó-társulat egy év letelte előtt Körös-Ladánytól Szeghalomig elkészíteti a töltést, úgy, hogy koronája 3 méter széles legyen; azontúl a töltés gondozása Móricz Pál urat illeti. E jelekből ítélve a nevezett vasútvonal már a közelben valószínűleg kiépülend.

— **A megyei régész-egylet** elnöksége részéről vett értesülés szerint az ősszel városunk régészeti telepein az egylet részéről vándorgyűléssel egybekötött ásatás fog rendeztetni. Ez alkalomból a szarvasi régész-barátok a helyi leletekből kiállításra tendezendnek.

— **A békésmegyei gazdasági egylet** által lábas jószág tartására hirdetett pályázat eredménye az egyesületnek e hó 4-én B.-Csabán tartott közgyűlésen hozatott nyilvánosságra, a következőkben. Az első díjat, az arany-érmét Ormai Géza csabai lakos a 2-ikat Korosy J. csabai lakos; a 3-kat Kalnitzer Gy. csorvási lakos; a többit következő fokozatban Durkó J. Ferencz békési, Salamon András csabai, Durkó Ferencz békési és Kocsor Gábor békési lakos nyerte. — Ugyancsak e közgyűlésén el lett határozva, hogy f. évi júliushó 14, 15 és 16-án az orosházi gazdaságkör által rendezendő gyümölcs- és termény-kiállításra a megyei gazdasági egylet is hozzá járul.

— **Kossuth atyjának siremléke.** Zlinszky Istvánné Kondoros-ról tudatja, hogy Budapesten Gerenday A. műtermében megvette azon siremléket, mely nagy hazánkfia Kossuth Lajos édesatyja nyughelyén az a.-dabasi sírkertben lesz felállítva. A sírkő 8 láb 5 hüvelyk magas, testes, szabályos obelisk, szép sötét-szürke mauthauseni gránitból; ára 400 frt. Ugyazintén a 2 öl hosszú, 8 láb széles vaskerítést, szilárd és csinos formában megrendelte a nevezett úrhölgy a Schlick-féle öntődében alapkövekkel együtt 280 frtért. A sírkő felirata ez leendő: „Kossuth Lajos édesatyjának Kossuth László-nak emlékére emelték tisztelői 1879. (szül. 1763. † 1839.)”

— **Lapunk** mai számához mellékelve veszik olvasóink Gáspár Imre budapesti jeles ifju író „Ujabb

költeményeinek* előfizetési felhívását. A kötet műintézetünk kiadásában jelenik meg. Előfizetőinket gyűjtőknek tekintvén: kérjük szives buzgalmukat a jeles tehetség ez ujabb gyűjteményes művének érdekében.

TARKASÁGOK.

Kimúlt a cigány falamia egyetlen malaczkája. Sirt rítt is a falamia apraja nagyja, háborgván azonban a fülhasgató sirás-rivás a dade délutáni álmát, így szól:

— Hallgassatok már ti bibások, hiszen ázst csak tudhatnátok, hogy annak diglik kinek ván.

Tanfelügyelő: Mikor irattak be szüleid az iskolába?
Tanítvány: Mikor piritós kenyeret ettünk reggelire.

— Hány akó bora lett? kérdi szüret után a gazda vidéki komáját.

— Lett hála isten tiz, de háromba bele szoritottam.

— No Pista jó lakodalom volt? — kérdi az ur kocsisát.

— A káposztáig tudom Tekintetes uram.

— Hát azulán?

— Azután kivetettek.

Panaszra megy a baka kapitányához.

Baka: Jelentem aláson kapitány ur, nem állom ki tovább a kvártélyon!

Kapitány: De már miért Mihály?

Baka: Rosz a koszt, mindig az az átkozott kalarábé.

Kap.: De hiszen, kalarábé jól berántva nem is rosz!

Baka: Az ám! kapitány ur, csakhogy nálunk a kalarábé akkor kapja a rántást, mikor a fődből kirántják.

Mi szükséges a szép kilátáshoz?

— Bankár: Hogyan, ön leányom kezét szándékozik megkérni? Mi foglalkozása van önnek?

— Kérő: Most még csak diurnista vagyok, de igen szép kilátásaim vannak.

— Bankár: Jaj barátom, a szép kilátáshoz látszó kell, nem feleség.

Kevélység és büszkeség. — Ön nagyon kevély, kis-asszony! — mond az urnő a nevelőnőnek.

— Talán csak büszke, — válaszolá emez.

— Mi különbség van-e kettő közt, ha szabad kérdeznem?

— Az, hogy kevélységgel másokat sértünk, büszkeséggel pedig önmagunkat védjük! — volt a felelet.

— Asszony (férjéhez.) Az mégis borzasztó a milyen lun.p vagy te. Tegnapelőtt haza jöttél tegnap, tegnap hazajöttél ma, és ha ma nem volnál itthon, akkor bizonyosan holnap hozott volna haza az ördög.

— Ugyan kérlek, hogy járhatsz ily kopott, gyűrött kalapban?!

— Igen egyszerű okból: a feleségem kijelentette, hogy mig más kalapot nem veszek, ki nem jön velem az utcára.

HIRDETÉSEK.

Főnyeremény
400,000
márkát.

**Szerencse
jelentés!**

A nyereményeket
biztosítva
az állam.

Felhívás a kormány kezességével biztosított

nagy pénzlotteriából

eredő nyereményekben való résztvevésre
melynél

**8 millió 200,000 márkat
bizonyosan nyerni kell.**

Ezen czélszerűen szervezett pénzlotteriának csak 86,000 sors-
jegyre alapított nyereményei következnek:

A legnagyobb nyeremény 400,000 márka.

1 nyeremény 250,000 márka	6 nyer. 4000 márka
1 nyer. 150,000 „	71 „ 3000 „
1 „ 100,000 „	217 „ 2000 „
1 „ 60,000 „	2 „ 1500 „
1 „ 50,000 „	2 „ 1200 „
2 „ 40,000 „	531 „ 1000 „
2 „ 30,000 „	673 „ 500 „
5 „ 25,000 „	950 „ 300 „
2 „ 20,000 „	65 „ 200 „
12 „ 15,000 „	100 „ 150 „
1 „ 12,000 „	24050 „ 138 „
24 „ 10,000 „	1400 „ 124 „
5 „ 8,000 „	70 „ 100 „
2 „ 6,000 „	7300 „ 94 és 67 „
54 „ 5,000 „	7850 „ 40 és 20 „

Mely nyeremények néhány hét alatt 7 osztályban biztosan ki-
huzatnak.

Az első nyeremény-huzás hatóságilag állapított meg,
melyre

egy egész eredeti sorsjegy csak 3 frt 40 kr,
egy fél eredeti „ „ 1 frt 70 kr.
egy negyed eredeti „ „ 85 krba

kerül. Ezen az állam által biztosított sorsjegyek (semmi tiltott
ígérvények) az összeg bérmentes elküldése vagy póstaútvány
mellett általam még a legtávolabb eső vidékre is elküldetnek.

Minden résztvevő az eredeti sorsjeggyel együtt az állam czi-
merével ellátott eredeti tervet is megkapja ingyen, valamint a huzás
után azonnal a hivatalos huzási sorozatot minden felszólítás nélkül.

A nyereménypénzek kifizetése és elküldése

az érdekeltekhez közvetlenül általam történik leggyorsabban és leg-
mélyebb titoktartással.

Minden megrendelés egyszerűen pósta-utalvánnyal vagy aján-
lott levélben megtehető.

Ezért is a megrendelések a legközelebbi huzásra

f. évi Májushó 15-éig

bizalmasan

Idősb Heckscher Sámuel

2-3 bankár és pénzváltóhoz Hamburgba intézendők.

Dzirzon méhcsaládok eladása.

Hogy ezen szerfelett jövedelmező méhkezelés városunk területén
is nagyobb elterjedést nyerjen: kész vagyok kitűnően kitelelt méhcsalád-
jaim közül néhányat — kellő utasítás mellett — értékesíteni. A méh-
családok annyira gazdagok, hogy a mint melegebbre fordul az idő,
rajokat helyeznek kilátásba. Egy méhcsaládnak az ára a méhe és méz-
tartalma szerint állapított meg.

2-2

Jancsovics István.

Párisi világkiállítás 1878

2 arany- és egy ezüst éremmel kitüntetve.

GANZ ÉS TÁRSA,
vasöntőde és gépgyár-részvény-társulat,
Budapesten, I I ker.

Ajánlják

**kéregöntetű hengerekkel ellátott
hengerszékeiket**

melyek néhány év óta a bel- és külföldi malmokban eddig használatban
levő köveket mind inkább háttérbe szorítják, és a kisebb malmokban is,
az őrlés kitűnőbb minősítése végett igen előnyösek.

Ezenkívül mindennemű gép- és öntődei munkálatokat, fémöntvényü
kerekeiket bányászati munkálatokra stb. 9-20

Hirdetés!

CSÉPLŐ-GÉPEK

Stift-féle rendszer szerintiék

1, 2, 3, és 4 vonóerőre, szalmarázóval,
tisztító rostával ellátva

fából avagy egészen vasból készültek;

új szerkezettel, tartósak,

▶▶▶ jutányos árak mellett ▶▶▶

dijmentesen szállítva Bécsig és Pestig
kaphatók

PH. MAJFARTH és Társa

gépgyárában

MAJNAI FRANKFURTBAN.

▶▶▶ Megbízható alkalmas ügynökök
kerestetnek. 1-14

Ház-eladás.

Szarvason, Tűzök-utca 146. szám alatt, Kuch M. és Tobiás urak szom-
szédságában levő ház beltelkel együtt eladó, a venni szándékozók szive-
kedjenek tekintetes KUCZKAY JÁNOS ügyvéd urhoz fordulni, kinél bővebb
tudomást szerezhetnek.

2-6

Bősze János.

Üzlet áthelyezés!

WOLFMANN JAKAB és MINA

fűszer-, norinbergi-, rövid-, díszmú- és masamód-üzletüket

1879-ik évi május 1-én,

özv. **BAGI PÁLNÉ** házába, a posta-utca sarkán

ezelőtt **Takács János**-féle üzleti helyiségbe teszik át.

Kérjük a mélyen tisztelt közönség szives pártfogását üzletünkre kiterjeszteni, biztosítván a lehető legjutányosb árakat s pontos kiszolgáltatást.

Azon reményben, hogy a mélyen tisztelt közönség bizalmát, úgy mint eddig, ezentúl is birni fogjuk, mély tisztelettel vagyunk

Wolfmann J. és Mina.

Különös figyelmébe ajánljuk a t. hölgyvilágnak a nálunk dúsan berendezett: **szalma, bast zsantín, selyem, és atlasz kalapokat**, párisi, bécsi és pesti divat szerint.

A legfinomab **női és férfi kesztyűk, csipke-kendők- és nyakkendők, férfi és női gallérok s manzsetták**; a legjobb minőség és legújabb divat szerintiék, férfi és női selyem nyakkendők; **fűtyolok** és francia **miderék**, ugyszintén férfi ingek és lábravalók a legjobb minőségben kaphatók nálunk.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és a legjutányosabban eszközöltetnek. — A nem alkalmas tárgyak készséggel visszaeserítetnek.

1-3

Alólírott bátorkodom a n. é. közönséget értesíteni, hogy az 1831-ik évben alapított

46 millió tőkével bíró

Assicurazioni Generali biztosító társulat

(mely a befolyt évben több mint 6 millió forint kárösszeget kifizetett)

ügynökségét

Szarvas és vidékére

átvettem

és a legjutányosabb díjak és feltételek mellett

tűz-, jég- és életbiztosításokat elfogadok.

1-3

Tisztelettel

Boros Kálmán.

Értesítés!

A n. érd. közönség becses figyelmébe és kegyes pártfogásába ajánlom ujonnan érkezett ideai töltésű

ásványvíz raktáramat

a lehető legjutányosabb árak s pontos kiszolgáltatás mellett — úgymint — savanyú forrásokból, Borszéki, Gieszháblí, Parádi, és Szilini; Gyógyvizekből: Marienbadi, Seltersi, Carlsbadi, Rohitschi és Budai keserűvíz et.

Használati utasítások, s minden a gyógyforrásokra vonatkozó nyomtatványok ingyen szolgáltatnak ki, ugyszintén minden a gyógyforrásokról megjelent művek kívánatra megszereztetnek. Megjegyezvén, hogy a gyógyvizekből, Marienbadi, Seltersi, Carlsbadi, Rohitschi és Budai keserűvíz üzletemben pohár száma szintén kiszolgáltatik.

Bátor vagyok továbbá fűszer raktáramból 1-ső rendű Prerani ezukort, a legkitünőbb fajú Arany, Jáva, Cuba, Ceylon, Cuba, Gyöngy, Portorico kávé, a legjobb minőségű pót-kávékat, kitűnő erdélyi szalámit első rendű mily gyertyákat, mindennemű száraz és kész olajos festékeket, a legerősebb szappan, főző szódát, gőznalmi lisztet s naponta friss élesztőt. Ugyszintén rövidáru raktáramból, valódi Pottendorfi, Korona és Gyöngy kötő pamutaimat, s egyéb üzletemben található s a háztartáshoz szükségesek cikkekét jutányos ár, pontos kiszolgáltatás mellett ajánlja

Melis Lajos.

a „babér koszorúhoz.”

Egyedüli raktára a valódi Brázay Kálmán-féle sósbor szesznek és élelitalnak, melyekhez utasítások ingyen szolgáltatnak, ugyszintén Kvizda-féle Kornenburgi marhaporának és Moil Seidlitz porának.

1-3